Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

BMP.0724.4.2.2026

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na pismo[1] Pani Magdaleny Biejat – Wicemarszałka Senatu RP, przekazujące oświadczenie Pana Senatora Kazimierza Michała Ujazdowskiego, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

W drugiej połowie 2024 r. w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) przygotowano zmiany legislacyjne mające na celu uszczelnienie i usprawnienie procedury repatriacyjnej oraz podniesienie limitów wydatków na realizację zadań w obszarze repatriacji, które zakończyły się uchwaleniem przez Sejm RP ustawy z dnia 25 czerwca 2025 r. *o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw*[2]. W zakresie większości zmian *ustawa* weszła w życie z dniem 1 sierpnia 2025 r. Do najistotniejszych z nich należą:

- podniesienie wysokości maksymalnych limitów wydatków na zadania związane z repatriacją o kwotę 35 mln zł rocznie (z 45 mln 757 tys. do 80 mln 757 tys. zł rocznie) w latach 2025-2026 (art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. *o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw*[3]), jednocześnie określono limity wydatków na tym samym poziomie na okres kolejnych 10 lat,
- wprowadzenie przepisu jednoznacznie wskazującego na objęcie procedurą repatriacji osób, które ze względu na polskie pochodzenie były deportowane lub zesłane przez władze byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR) na terytoria azjatyckiej części byłego ZSRR oraz ich potomków,
- umożliwienie wykazania przez kandydata na repatrianta w toku procedury repatriacyjnej innych niż umowa o pracę stabilnych źródeł utrzymania, na potrzeby wykazania warunków do osiedlenia się w Polsce (np. dochody z tytułu umów o dzieło, umów zlecenia, itp.),
- dostosowanie terminu na wydanie przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (SWiA) postanowienia w sprawie zgody na wydanie wizy krajowej w celu repatriacji lub decyzji o zakwalifikowaniu do wydania takiej wizy do ustawowych terminów przekazywania opinii przez organy właściwe w sprawach bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego (wydłużenie do 6 miesięcy),
- wprowadzenie podstawy do badania przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji realizacji przez pracodawcę zobowiązań związanych z zatrudnieniem

[1] Z 23 lutego 2026 r., o sygn. BPS/043-52-1378/26.

[2] Dz.U. poz. 921, dalej – *ustawa*.

[3] Dz.U. poz. 858, z późn. zm.

ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa, Polska

repatrianta, w przypadkach gdy oświadczenie pracodawcy lub umowa w sprawie zatrudnienia stanowiły dokument potwierdzający posiadanie źródeł utrzymania w Polsce na potrzeby wydania wizy krajowej w celu repatriacji.

Ponadto z dniem 1 stycznia 2026 r. weszły w życie przepisy *ustawy* polegające na zmianie organizacji przyznawania i wypłaty jednorazowej pomocy finansowej repatriantom po przesiedleniu do Polski, mające na celu skrócenie okresu oczekiwania przez repatriantów na przekazanie środków na pokrycie kosztów zagospodarowania w Polsce w początkowym okresie po przyjeździe. Zgodnie z nowymi regulacjami pomoc jest udzielana na wniosek i wypłacana przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji (MSWiA). Środki finansowe są wypłacane osobom uprawnionym w okresie do 30 dni od uprawomocnienia decyzji przyznającej pomoc. W poprzednim stanie prawnym – ze względu na wieloetapowy tryb przekazywania środków pochodzących z rezerwy celowej do starostów, którzy byli organami właściwymi do wypłaty kwot pomocy przyznawanych decyzjami Pełnomocnika, okres oczekiwania na wypłatę pomocy był wydłużony. W 2026 r., według stanu na 12 marca, Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji wydał 76 decyzji w sprawie przyznania jednorazowej pomocy finansowej, obejmujących łącznie 155 osób, na łączną kwotę ponad 3,1 mln zł. Rozpatrywanie wniosków w sprawie przyznania pomocy i dokonywanie wypłat są realizowane na bieżąco.

Podniesienie wysokości maksymalnych limitów wydatków na zadania związane z repatriacją o kwotę 35 mln zł rocznie w latach 2025-2026 umożliwiło zwiększenie przestrzeni finansowej na realizację procesu repatriacji, przy czym podejmowanie wszelkich działań w sferze budżetowej wymaga zgodności z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*[4], która zakłada roczność budżetu. Z uwagi na fakt, że planowanie budżetu na kolejny rok rozpoczyna się w styczniu, a następny etap odbywa się w maju, w związku z niezakończonymi wówczas pracami legislacyjnymi nad *ustawą*, nie było podstaw do formalnego wystąpienia o zwiększenie środków ujętych w rezerwie na rok 2025.

Należy podkreślić, że wszelkie zwiększenia środków wymagają zgody Ministra Finansów i Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP na przekwalifikowanie środków z innych rezerw, ponieważ łączna pula rezerw celowych nie może przekroczyć określonego poziomu wszystkich wydatków budżetu państwa. Również w MSWiA był sprawdzany poziom wykorzystania rezerw celowych znajdujących się w dyspozycji Ministra SWiA i były badane ewentualne możliwości przeniesienia niewykorzystanych środków do rezerwy „Pomoc dla repatriantów". Odbyło się także spotkanie członków Kierownictwa w MSWiA oraz Ministerstwa Finansów w celu omówienia ewentualnych możliwości finansowania zadań z zakresu repatriacji. Rozmowy Kierownictwa MSWiA dotyczące poszerzenia źródeł finansowania procesu repatriacji są kontynuowane w 2026 r.

[4] Dz.U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.

W związku z brakiem możliwości przekwalifikowania w 2025 r. środków z innych rezerw na zadania finansowane z rezerwy celowej „Pomoc dla repatriantów", wysokość rezerwy pozostała na poziomie pierwotnie określonym w *ustawie budżetowej na rok 2025* z dnia 9 stycznia 2025 r.[5], tj. 44 710 tys. zł. Całość kwoty została przeniesiona do budżetów poszczególnych dysponentów, a ostateczne informacje o wykorzystaniu przekazanych środków będą dostępne po 31 maja 2026 r. (termin przedłożenia przez Radę Ministrów w Sejmie RP sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa za rok poprzedni).

Z rezerwy celowej „Pomoc dla repatriantów" są pokrywane koszty pomocy udzielanej repatriantom, wynagrodzenia dla podmiotów prowadzących ośrodki adaptacyjne, a także dotacje dla gmin oferujących mieszkania kandydatom na repatriantów. Ważną pozycję wśród wydatków stanowią koszty pomocy bezpośrednio adresowanej do rodzin repatriantów: na zagospodarowanie się w nowym miejscu życia w Polsce oraz tytułem dopłat na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych.

Natomiast w związku ze zwiększeniem limitu wydatków w 2026 r. oraz podniesieniem wysokości środków ujętych w rezerwie celowej „Pomoc dla repatriantów" do wysokości 54 710 tys. zł, w aktualnie prowadzonym naborze do ośrodków adaptacyjnych dla repatriantów została zwiększona liczba oferowanych miejsc ze 100 do 120 w każdym z ośrodków adaptacyjnych. Jednocześnie w II kwartale 2026 r. przewiduje się rozpoczęcie dodatkowych naborów do ośrodków. Ponadto planowane jest zapewnienie dotacji dla gmin na przygotowanie większej liczby mieszkań dla repatriantów. Rozpoczęto także działania ukierunkowane na zapewnienie dodatkowych środków na zadania związane z repatriacją w 2026 r., w ramach maksymalnego limitu wydatków, co pozwoli na zapewnienie warunków do osiedlenia się w Polsce większej liczbie osób zainteresowanych.

Według wstępnych danych w 2025 r. do Polski w ramach repatriacji przybyło 626 osób.

Liczba repatriantów oraz członków ich rodzin przybyłych do Polski w 2025 r. według ścieżek repatriacji				
	Repatriacja poprzez ośrodek adaptacyjny	Repatriacja na podstawie samodzielnego zapewnienia sobie warunków do osiedlenia się	Repatriacja na podstawie oświadczenia obywatela polskiego (członka rodziny)	Repatriacja na podstawie zaproszenia gminy
Rok 2025[6]	232	188	70	136

[5] Dz.U. poz. 63.

[6] Wstępne dane według stanu na 12 marca 2026 r. na podstawie decyzji o potwierdzeniu posiadania przez repatriantów obywatelstwa polskiego przekazanych do MSWiA przez wojewodów oraz informacji o przekroczeniu granicy zarejestrowanych w Systemie Informatycznym POBYT3. Dane mogą ulec zmianom po potwierdzeniu przyjazdu do Polski w ramach repatriacji w 2025 r. osób,

Liczba osób oczekujących na repatriację według stanu na 31 grudnia 2025 r. jest szacowana na około 7,2 tys. i odnosi się do osób, które jeszcze nie przesiedliły się do Polski w trybie repatriacji, a których wnioski o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji zostały przekazane do MSWiA przez konsulów.

Czas trwania postępowania repatriacyjnego jest uzależniony nie tylko od procedur administracyjnych, ale również od oczekiwanych przez repatrianta warunków do osiedlenia się w Polsce. W przypadku przedstawienia przez repatrianta samodzielnych warunków do osiedlenia się oraz zaproszenia ze strony bliskich krewnych czas ten jest krótszy i może wynieść do 6 miesięcy od daty złożenia wniosku w konsulacie. Natomiast jeżeli wnioskodawca oczekuje na udostępnienie mieszkania przez gminę bądź miejsce w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów, wskazany czas może ulec wydłużeniu, ze względu na znaczną liczbę osób zainteresowanych przyjazdem w wyżej opisanych trybach, przy jednoczesnych ograniczeniach budżetowych w zakresie wysokości środków, które mogą być przeznaczone z budżetu państwa na pokrycie kosztów zapewnienia repatriantom lokali mieszkalnych przez gminy, bądź kosztów związanych z organizacją naboru do ośrodków adaptacyjnych dla repatriantów. W takich przypadkach okres oczekiwania na zakończenie procedury repatriacyjnej może wynosić od kilku do kilkunastu lat.

Wprowadzenie w wyniku *ustawy* możliwości wykazania przez kandydata na repatrianta, jako źródła utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej, innej umowy zapewniającej stabilne i regularne źródło dochodu aniżeli umowa o pracę, spowodowało, że więcej osób, które prowadzą działalność gospodarczą, czy też posiadają inną formę zatrudnienia, mogło wykazać warunki do osiedlenia się w toku procedury repatriacyjnej.

Określając czas trwania postępowania repatriacyjnego, należy także uwzględnić indywidualną sytuację każdego z wnioskodawców. Niektórzy z nich, pomimo złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, nie są zainteresowani repatriacją do Polski w najbliższym czasie, wskazując ewentualną gotowość do repatriacji, np. za rok lub za kilka lat. Na powyższy stan rzeczy mają wpływ m.in. kwestie takie, jak: zamiar ukończenia nauki w kraju pochodzenia, konieczność spłacenia zobowiązań finansowych, konieczność opieki nad członkami rodziny wymagającymi pomocy. Zdarzają się liczne przypadki odmowy przyjazdu do ośrodka adaptacyjnego dla repatriantów w proponowanym terminie, jak również brak zainteresowania ofertami mieszkaniowymi gmin, położonymi – w ocenie kandydatów na repatriantów – w nieatrakcyjnej z ich punktu widzenia lokalizacji. W ostatnich latach jednym z czynników opóźniających decyzję o repatriacji ze strony osób uprawnionych, zwłaszcza z Kazachstanu, są obawy

co do których fakt ten nie został odnotowany w ww. Systemie, a którym wydano wizy krajowe w celu repatriacji (poniżej 10 osób).

w związku z toczącymi się działaniami wojennymi na terytorium Ukrainy – państwa graniczącego z Polską.

Na marginesie należy wskazać, że MSWiA nie odnotowało sygnałów o problemach związanych z uzyskaniem dokumentów archiwalnych dotyczących deportacji wstępnych wnioskodawców, które miały miejsce z przyczyn narodowościowych. W 2025 r. do konsulów wpłynęły 523 nowe wnioski o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, a zatem na poziomie odnotowanym w 2024 r. (533 wnioski).

Z poważaniem

z up. Magdalena Roguska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Otrzymuje:
Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.